

Μικρά... Μεγάλα...

100 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ

Το ημερολόγιο δείχνει 31 Ιουλίου 1907. Σίκοι ένας έφηβοι 12-15 χρόνων έρχονται σε επαρφή με την φύση του νησιού Brownsea, κάπου στη νότια Αγγλία. Προσέχονται στο Θεό και ενώνουν τις δυνάμεις τους. Για 10 ημέρες θα γνωρίσουν την ομαδική ζωή κατασκήνωση και θα αναπτύξουν τις δεξιότητές τους, αυτές που δεν είχαν φανταστεί ότι είχαν, υπό την καθοδήγηση ενός βετεράνου αξιωματικού του Βρετανικού Ιππικού, του Ρόμπερτ Μπέιντεν Πάουελ, γιου πάστορα. Αυτός εφαρμόζει την πρώτη πειραματική κατασκήνωση, η οποία στη συνέχεια θα γίνει πρότυπο για την εξωσχολική ανατροφή εκατομμυρίων παιδιών και νέων σε όλο τον κόσμο.

Ζώντας για χρόνια σε κατασκήνωσεις και στρατόπεδα σε όλο τον κόσμο ως Βρετανός αξιωματικός πιστεύω ότι τα παιδιά μπορούν να αφομούσουν σφαιρικές γνώσεις, να προχωρήσουν σε δράσεις, να αποκτήσουν ιδιαίτερη γνώση, να αποκτήσουν μέσα από κοινωνική ζωή και να αναπλάσουν ευθύνες μέσα από το κυνήγι της περιπέτειας. Με την εμπειρία του στρατού επιχειρεί να αναπτύξει πειθαρχημένες προσωπικότητες, που να μπορούν να επιβιώσουν σε οποιεσδήποτε συνθήκες, αποκτώντας γνώσεις για τον κόσμο, μέσα από το παιχνίδι. Βαθιά θρησκευόμενος ο ίδιος, καθώς ήταν γιος ιερέα θεωρούσε ότι ο άνθρωπος πρέπει να έχει πίστη στο Θεό και σεβασμό και αγάπη προς τον συνάνθρωπο. Όλα αυτά τα διατύπωσε στο βιβλίο του «Προσκοπισμός για Παιδιά», που εξεδόθη το 1908. Έτσι δημιουργήθηκε ο Προσκοπισμός για αγόρια από τον Πάουελ στην Αγγλία. Το 1912 η γυναίκα του Όλαβ δημιουργεί το κίνημα Οδηγησμού για τις γυναίκες.

Μετά από 3 μήνες ο Πάουελ εκδίδει το εβδομαδιαίο περιοδικό «Ο Πρόσκοπος», το οποίο μέσα στο χρόνο αποκτά 11.000 συνδρομητές. Παιδιά και νέοι ενθουσιάζονται με τις δράσεις του Προσκοπισμού και ονειρεύονται να ζήσουν την περιπέτεια έχοντας ως πρότυπό τους τον παιδικό ήρωα Μόγηλη. Επιλέγεται ως σύμβολο της κίνησης το τρίψιφλο σημάδι της πυξίδας, το οποίο δείχνει το Βορρά και αναφέρεται συμβολικά στη σωστή κατεύθυνση της ζωής. Επαναλαμβάνεται το πείραμα της κατασκήνωσης και τον επόμενο χρόνο γίνεται η πρώτη Ναυτοπροσκοπική κατασκήνωση στο πλοίο «Μέρκιουρι» με 100 παιδιά.

Έκτοτε γνωρίζει άνθηση και επεκτείνεται προς κάθε κατεύθυνση και αναγνωρίζεται επίσημα από το Βρετανικό κράτος τον Οκτώβριο του 1909. Ο Πάουελ τιμάται με τον τίτλο του ιππότη του Βικτωριανού Τάγματος. Επίσης διορίζεται το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο. Έτσι ο Προσκοπισμός επεκτείνεται σε όλον τον κόσμο. Οι πρακτικές γνώσεις των Προσκόπων γίνονται γνωστές για πρώτη φορά στο ευρύ κοινό κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου όπου η προσφορά τους είναι μεγάλη. Κατά το τέλος του πολέμου εντάσσονται παιδιά από 8 μέχρι 18 χρόνων και δημιουργούνται ομάδες Λυκόπουλων για τα μικρότερα, και Ανήνευτά για τα μεγαλύτερα παιδιά.

Εισηγητής του Προσκοπισμού στην Ελλάδα είναι Αθανάσιος Λευκάδης. Γεννημένος στην Αθήνα με Κεφαλονίτικη καταγωγή, μαθηματικός και απόφοιτος της ειδικής Γυμναστικής Σχολής συνοδεύει την Ελληνική ομάδα στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου το 1908. Είναι μια μεγάλη φυσιογνωμία του Ελληνικού Αθλητισμού και ακόμα μεγαλύτερη η προσφορά του στην οργάνωση και στεπέλεωση

διεθνών και εθνικών αθλητικών αγώνων. Συνέβαλε στην εισαγωγή του Βόλεϊ και του Μπάσκετ στην Ελλάδα και ήταν στα Διοικητικά Συμβούλια σχεδόν όλων των αθλητικών σωματείων. Στο Λονδίνο, το 1908, γνώρισε τον Προσκοπισμό και γύρισε στην Ελλάδα με την πεποίθηση ότι το παιδαγωγικό αυτό σύστημα μπορούσε να εφαρμοστεί εδώ, πολύ περισσότερο καθώς οι αντιπήψεις του εδραιώνονταν στο αρχαίο ελληνικό πενύμα και κύριος στόχος του ήταν η διάπλαση κατών νέων, που θα εξελίσσονταν σε άριστους πολίτες με θητική προσωπικότητα. Τον Λευκαδίτη Βοήθησαν και αικονισθήσαν πολλοί καταξιωμένοι Έλληνες. Ξεχωριστοί ήταν οι αδελφοί Μελά.

Το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων (Σ.Ε.Π.) μετά την μεταπολίτευση εμπιποτίστηκε με την είσοδο κοριτσιών, τη δημιουργία μικτών τμημάτων και το σχεδιασμό σύγχρονων Προσκοπικών προγραμμάτων.

Πλούσια η συμμετοχή των Ελλήνων. Χιλιάδες οι αινώνυμοι, αλλά και οι επώνυμοι. Πολιτικοί και πνευματικού άνθρωποι αγκαλιάζουν τον Προσκοπισμό. Οι απόδημοι Έλληνες από Καναδά, Αμερική, Αίγυπτο, Κύπρο, επίσης από τις Χαμένες Πατρίδες, Μικρά Ασία, Κωνσταντινούπολη, Ανατολική Θράκη, αλλά και παιδιά με ειδικές ανάγκες ενταγμένα στον Προσκοπισμό επισκέπτονται την Ελλάδα, συνεργάζονται με τους Έλληνες, συμμετέχουν στα Τζάμπορη (με την ηέξη «Τζάμπορη», ο ιδρυτής του Προσκοπισμού θέλησε να ονομάσει τις μεγάλες Προσκοπικές Κατασκηνώσεις σε παγκόσμια ή εθνική κλίμακα, τις συγκεντρώσεις χαράς και απληθυγωριμίας των Προσκόπων) και αναπτύσσονται κάτω από το σύνθημα «Αἰέν Αριστεύειν». Το πο σημαντικό γεγονός στην ιστορία του Ελληνικού Προσκοπισμού είναι η οργάνωση του 11ου Παγκόσμιου Τζάμπορη στον Μαραθώνα, τον Αύγουστο του 1963 με συμμετοχή 15.000 προσκόπων, από 91 χώρες. Το τραγούδι του Τζάμπορη του Μαραθώνα συνέθεσε ο Μάνος Χατζιδάκης σε στίχους Νίκου Γκάτσου. Ο Προσκοπισμός είναι παιδαγωγική κίνηση για νέους, ανοιχτή σε όλους, χωρίς διάκριση καταγωγής, φυλής και θρησκείας. Σκοπός του είναι η συμβολή στην διαπαιδαγώγηση των νέων, ώστε να γίνουν χρήσιμοι και υπεύθυνοι πολίτες. Αρχές του: το καθήκον προς τον Θεό, το καθήκον προς την Πατρίδα, τον συνάνθρωπο και την Κοινωνία. Το καθήκον προς τον εαυτό μας. Όλα αυτά εκφράζονται με την Υπόδεση και το Νόμο. Εκεί περιλαμβάνονται οι βασικές αρχές που θέλουν τον Πρόσκοπο φιλαράθηκη, πιστό, χρήσιμο, φίλο, αξιοπρεπή, φυσιολάτρη, αισιόδοξο, οικονόμο, εργατικό, ικανό και αποφασιστικό.

Όπως παραδέχονται οι ίδιοι οι Πρόσκοποι, ο Προσκοπισμός είναι χαρά, είναι γνώση, είναι φιλία παγκόσμια, φαντασία, ευρηματικότητα, συνεργασία, απληθυκατανόρθωση. Είναι μια αξέχαστη επίσκεψη στον Ιερό Βράχο, είναι δενδρόσποτο στο νησί του Πίτερ Παν, μια ζωντανή αιώνιδα προστασίας του Πειραιώντος, ένα αντίσκοπο στα πεύκα πλάι στην Θάλασσα. Είναι η λάμψη της υγείας στο πρόσωπο.

Όλα τα παραπάνω τα γνωρίζω πρασινόπικα. Υπήρξα κι εγώ κάποτε Πρόσκοπος. Και είναι ένα αφεντικό κατασκήνωσης στην Ελλάδα, που είναι η ιδέα μου για την προστασία της ειδικής Γυμναστικής Σχολής συνοδεύει την Ελληνική ομάδα στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου το 1908. Είναι μια μεγάλη φυσιογνωμία του Ελληνικού Αθλητισμού και ακόμα μεγαλύτερη η προσφορά του στην οργάνωση και στεπέλεωση

ΜΑΡΙΚΑ ΚΑΡΟΥΣΟΥ

Συνομιλίες Κειμένων

«Η ΒΟΗ της ΠΥΛΑΡΟΥ» έχει την τύχη να έχει συνεργάτες πολλούς άξιους ανθρώπους του γραφίματος, δίνοντας έτσι σε όλους εμάς την ευκαιρία διαβάζοντάς την να εισπράττουμε γνώση. Είναι τόσο προσεγμένα τα κείμενα, που διαβάζονται μονορούφι.

Δεν ξέρω αν υπάρχει λίγος χώρος και για έναν Πυργισιάνο! Λίγο πολύ έχουμε κάτι κοινό εμείς και αυτό εκμεταλλεύμαστε για να ζητήσω να δημοσιευτεί ένα χιουμοριστικό «έμμετρο» σχόλιο δικού μου, που έχει να κάνει με τα έργα και τις πημέρες μιας θαυμάσιας θηλυκοπαρέας.

Παίρνω λοιπόν το θάρρος και ζητώ την άδεια απ' τις έξι ΚΥΡΙΕΣ της όμορφης παρέας σαν έκφραση ευχαριστίας για το κείμενο «Γυναικών γεύματα» (Απολαυστικότατο!!!) της κ. Χαράς Πρεβεδώρου, («Βοή της Πι», φ. 41), να με ανεχθούν!

Κυρίες μου, στους στίχους αυτούς δεν έβαλα τα ονόματά σας.

Βρέιτε εσείς, ποιοι σας ταιριάζουν και βάλτε το όνομά σας.

Νομίζω πως έπιασα την εικόνα σας, αν όχι συγχωρέστε με.

Ευχαριστώ.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΛΩΡΑΤΟΣ

Υ.Γ. Ένα αργοπορημένο ευχαριστώ.

Νιώθω μεγάλη τιμή που η κυρία Εύη Ζερβού-Καλλιακούδη, θεωρεί πως έχω κοινά σημεία με τον Τσιφόρο! Αυτό είναι ό,τι ωραιότερο έχω ακούσει στα πενήντα χρόνια προσπάθειας και την ευχαριστώ πολύ.

Β.Φ.

ΚΥΡΙΑ...

Εξι μέρες τη βδομάδα

Δίαιτα, ξελιγμάρα

Τη δε, ημέρα την εβδόμη

Τρώει και τον άμπακο ακόμη.

Στο κρεβάτι αν θέλεις πάλι,

Ούτε νηστεία ούτε κραυπάλη

Αμα πέσεις σ

Με ένα βιβλίο ταξιδεύεις...

«Για να γεννήσω μια λέξη παντρεύτηκα τη μνήμη»

Της ΕΥΗΣ ΖΕΡΒΟΥ - ΚΑΛΛΙΑΚΟΥΔΗ

Λένε ότι δεν διαβάζουμε πια ποιηση. Κι όμως ζούμε στη χώρα που έχει μεγάλη και σπουδαία ποιητική παράδοση, και σήμερα έχουμε πολύ αξιόλογους συνεχιστές της, ακόμη κι αν δεν είναι πολύ γνωστοί στο ευρύτερο κοινό.

«Η ποίηση μια χώρα εξόριστων με πολιτείες αρχαίες κάτω από τα χώματα των λέξεων». (σελ. 17)

Νομίζω ότι σε αυτούς τους στίχους του **Γεράσιμου Λουκάτου** από την ποιητική συλλογή **Η γεωμετρία της μνήμης** (Ούτις 2008, δίγλωσση έκδοση, στα ελληνικά και αγγλικά (μεταφρ. Γ. Σπέντζου) με 24 άτιτλα ποιήματα και το τελευταίο αφιερωμένο στη μνήμη του Ν. Καρούζου, βρήκα έναν ιδανικό ορισμό όπου η ποιητική πραγματικότητα εικονογραφείται με ακρίβεια.

Πράγματι η ποίηση συχνά φαίνεται απροσέλαστη, Χρείαζεται να την πλησιάσεις «με λογισμό και μ' όνειρο» ανασκάπτοντας εντός σου και κατανοώντας ότι η πρόθεση του ποιητή βυθίζεται κάτω από το βάρος των λέξεων, χρωματίζεται από τη ματιά του αναγνώστη και διαθλάται καθώς αγγίζει τον κόσμο του κάθε αναγνώστη.

Οι λέξεις υποδηλώνουν νοήματα και συγχρόνως τα μεταμφιέζουν **«κάτω από τα χώματα των λέξεων»** (σ. 17), αποκαλύπτονται σπαράγματα αλήθειας και συγχρόνως αποκρύπτονται.

Σαν να είναι μια άλλη Πολιτεία ο χώρος της ποίησης, που στηρίζεται σε νόμους και κανόνες απροσδιόριστους και παράδεινους. Πώς να τους πλησιάσεις χωρίς αρματωσίδι; Πώς να τους ανακαλύψεις χωρίς «σηματωρό και κήρυκα»; Πώς να πορευτείς χωρίς μύηση; Κι όμως στην περιπέτεια της ποιητικής ανάγνωσης ο ίδιος ο ποιητής μπορεί να κατευθύνει τα βήματά μας και η φωνή του να γίνει αρωγός μας. Αρκεί να ακολουθήσουμε τον παλμό της φωνής του και να αφουγκραστούμε το αίσθημα και τον στοχασμό του.

«Είδα στ' όνειρο έναν άνεμο καμπούρη» (σελ. 15).

Ο ποιητής ονειρεύεται, αλλά το όνειρο, όνειρο αινιγματικό - ψηφιδωτό σκηνών και συνειρμών, του προκαλεί αμηχανία και σύγχυση, ενώ η εγρήγορη φαίνεται ταυτόσημη με τη θλίψη (σελ. 15). Όνειρα, βιώματα και φόβοι μεταβιβάζονται από τον ποιητή στον αναγνώστη, τον διαπερνούν και τον αναστατώνουν.

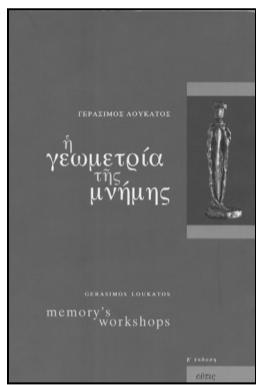
Πολυσύνθετος ο ρόλος του ποιητή. Αποκρυπογραφώντας μύθους δημιουργεί παλίμψηστα για να «αφηγηθεί» το παρόν.

Ξαναπλάθει τη μυθική **«Κασσάνδρα»**, ενδένεται τον μανδύα της και αρθρώνει προφητικό δυσοιωνό λόγο καθώς αντικρίζει την ερημιά του εγκαταλειμμένου ανθρώπου:

«Είδα τον κόσμο με καντήλι θανάτου στα χέρια του πουλί να χει φωνή από κάρβουνο...». (σελ. 35).

Θα έλεγα ότι ο αναγνώστης συναντείται στους στίχους με μια νέα **«Κασσάνδρα»**, αποκομμένη εντελώς από τις μορφές του Τρωικού κύκλου. Είναι η **«Κασσάνδρα»** που μορφοποιεί τον σύγχρονο μύθο του μόνου κι έρημου ανθρώπου.

Ο ποιητής δεν απαρνείται τις μνήμες. Αντίθετα, τις χρησιμοποιεί

ως πρώτη ύλη και φαίνεται ότι αγωνίζεται επίμονα ενάντια στη λήθη. Ανασύρει το παρελθόν και ανανεώνει την μυθική και ποιητική παράδοση καθώς την επεξεργάζεται και την επικαιροποιεί. Η μνήμη είναι έννοια ουσιώδης στην ποίηση του Γ.Λ.

«Σιωπή γλώσσα της μνήμης ο ποιητής τινάζει τη σκόνη από τα ιερογλυφικά σου». (σελ. 41).

Είναι ο ίδιος ποιητής που οικειοποιείται και συγχρόνως ανανεώνει δημιουργικά ελύτειες ηγητικές εικόνες. Ο παφλασμός της θάλασσας βρίσκεται ανάμεσα σε σιωπές:

«Ακούει (ω) τη θάλασσα να φεύγει ντυμένη το πουκάμισο του φεγγαριού». (σελ. 41).

Η σύλληψη του Γ.Λ. φτάνει ως ήχος, εικόνα ή στοχασμός στον αναγνώστη, παρόλο που ο δημιουργός πιστεύει ότι η φωνή του αντηχεί μακρινή:

«Βροχή η φωνή μου χτύπησε στα τζάμια του κάτω κόσμου μα κανένας δε μίλησε». (σελ. 35).

Η φωνή του ποιητή εκπέμπει ένα εξεγενισμένο διδακτισμό που εμπεριέχει ρεαλισμό και συνάρμα καρτερικότητα καθώς πάντα κάτι αναμένει:

«Μάθε την υπομονή σα μοναχός μπροστά αναμένον τζάκι της ερημιάς» (σελ. 45).

Στο VII ποίημα συναντιέται με το θάνατο. Οι δυό τους κουβεντιάζουν, πίνουν ρακί: **«Γίναμε φίλοι»**. (σελ. 25). Ο θάνατος αμειλίκτος και εξημερωμένος στην ποίησή του. Γίνεται σύντροφος του ποιητή και συγχρόνως θανάσιμος εχθρός. **«Κάποια μέρα θα τον σκοτώσω»**. (σελ. 25). Πρόσωπο πλασμένο με διττή υπόσταση, του ποιητή και συγχρόνως θανάσιμος εχθρός.

Εδώ είναι χρήσιμο να θυμίσουμε ότι κάποτε, στο σύγχρονο μυθιστόρημα ο Θάνατος καταλήγει να παίρνει το ρόλο του συνδημούργου δηλ. το ρόλο του αφηγητή (Β.Λ. Η κλέφτρα των βιβλίων του Μάρκου Ζουζάκ).

Η εσωτερική περιπέτεια του ποιητή παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον όταν μετατρέπεται σε λόγο εξομολογητικό (σελ. 59) που σχετίζεται με τη σημαίνοντα της εποχής και πιθανόν με τη φυσιογνωμία της ζωής του ίδιου του δημιουργού.

«Ακίνητος στη λιθιά του χρόνου, επιθεωρώ τις μέρες μου». (σελ. 59).

Η εξομολόγησή του στο τελευταίο ποίημα, πριν από το Αφιέρωμα, δεν είναι απλώς ένα επιλογικό ποιητικό κείμενο. Είναι κάτι πολύ περισσότερο. Υφαίνει όλη την ποιητική συλλογή με ένα πλαίσιο επωδύνων εσωτερικών αντιθέσεων.

Ο απολογισμός του ποιητή: Η εσωστρέφεια. Η εξομολόγησή του καταλήγει σε ένα είδος αυτοεξαλύωσης: **«Κι ο καπνός των λόγων μου δεν είναι σημάδι της ακτής, αλλά το στέμμα της στάχτης»**.

Μέσα από ένα πλήθος διαδοχικών αχνών εικόνων που διαρκώς μεταστοιχείωνται και διαψεύδουν τον ποιητή, καθώς αποδεικνύονται απατηλές, δηλώνεται η

αγωνιώδης εσωτερική πορεία, σαν ένα ταξίδι αυτογνωσίας σε διαφορετικά τοπία.

Οι μοίρες των ανθρώπων είναι συχνά παράλληλες. Το ταξίδι του ποιητή μπορεί να εικονογραφεί το ταξίδι του αναγνώστη.

Πόσα κομμάτια του εαυτού μας μπορούμε να συναντήσουμε σ' αυτή την εποχή εσωτερική αναδήφηση του ποιητή, όταν τολμάμε να επιχειρήσουμε τον απολογισμό της δικής μας πορείας;

«Το φως που έραβα έγινε ο ιστός για την αράχνη της εσπερίας ο χρόνος που έδεσε το σκάρι μου είναι ο ίδιος που σπάζει τα ύφαλα».

Τελικά **Η γεωμετρία της μνήμης** είναι έκεινά με ένα πανέμορφο και φαινομενικά ανώδυνο δίστιχο: **«Ανοιξα το βιβλίο της θάλασσας. Ταξιδεύω στις σχέδιες των λέξεων»**, καταλήγει να μετατραπεί σε ένα ταξίδι αντιθέσεων με τραυματικές εσωτερικές συγκρούσεις και τραγικά διλήμματα. Ο άνθρωπος ο πλασμένος με αντιθέσεις, ίσως ο κάθε άνθρωπος, γίνεται ο ταξίδιο του ποιητικού υποκειμένου στο σύγχρονο κόσμο.

Στο πρώτο βιβλίο της τετραλογίας, ο ποιητής στρέφει το βλέμμα στη μνήμη, στο παρελθόν. Εκδιδεται το 1991 σε μια εποχή που καταρρέουν ιδέες και καθεστώτα, γεγονός που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Παρακολούθει την πτώση, καταγράφει την απώλεια, ενώ παράλληλα φροντίζει για το νέο στόχο, για την καινούργια σπορά. Είναι ενδεικτικό ότι το βιβλίο του Ραμπιντράναδ Ταγκόρ, ενός μεγάλου Ινδού συγγραφέα, που μου το δώρισε το σχολείο που πήγαινα, μιας και είχα πρωτεύσει σ' ένα διαγωνισμό για τον Λόρδο Βύρωνα. Επίσης την «Αυγή» του Νίτσε, που η κρυπτικότητα της γραφής, μου κέντρισε το ενδιαφέρον. Ύστερα διάβασα Νερούντα, Σολωμό, Καρυωτάκη, Λουντέμη, Καζαντζάκη κλπ.

③ Το γλυπτό του εξωφύλλου, έργο, επίσης, δικό σας, έχει κάποιον συμβολισμό;

Η σημειολογία του γλυπτού στο εξώφυλλο του βιβλίου εφάπτεται στην έννοια της μνήμης και της ποίησης. Το γλυπτό έχει το όνομα «Αγαμέμνων», και παρουσιάζεται με τη μορφή σταθιού.

Είναι η μνήμη και ο θάνατος, που διαπραγματεύεται το βιβλίο. Από εκεί κι έπειτα, υπάρχουν κι άλλες σημειολογικές προσεγγίσεις. Όπως για παράδειγμα, ότι και «το ποίημα μοιάζει με σπαθί». Σταυρός που πάνω του προσεύχεται σε μέχρι να σε σταυρώσουν». Παραπέμπει στον πίνακα του Ολλανδού ζωγράφου Hieronymus Bosch, όπου ο μουσικός βρίσκεται σταυρωμένος πάνω στην άρπα του.

Το γαιοκτητικό καθεστώς της Πυλάρου το 19^ο αιώνα

Η γη στην Κεφαλονιά ήταν πάντοτε η βασική πηγή οικονομικής ισχύος. Από τα πρώτα χρόνια της Ενετοκρατίας η ιεράρχηση των κοινωνιών τάξεων σχετίζεται άμεσα με το καθεστώς της γαιοκτησίας και με τη γεωργική παραγωγή. Οι Ενετοί φρόντισαν να μοιράσουν τα κτήματα των ντόπιων ως τιμάρια και οι προηγούμενοι φωτιών ιδιοκτήτες μεταβάλλονται σε «επίμορτους»¹ καλλιεργητές των ξένων τιμαριούχων. Με τον τρόπο αυτό οι αγρότες, αυτοί που με το μόχθο τους καλλιεργούν τη γη, μετατρέπονται σ' ένα είδος κολίγων του μεγάλου ιδιοκτήτη. Το καθεστώς αυτό της γαιοκτησίας κληροδοτήθηκε και στην επόμενη περίοδο της Αγγλοκρατίας και συνεχίστηκε μέχρι σχεδόν τα τέλη του 19ου αιώνα.

Η Πυλαρός με τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της διαθέτει πλούσια βιοσκοτόπια και μικρά ή μεγάλα αγροτεμάχια για κάθε είδους καλλιέργειες. Η διάταξη των οικισμών της στο χώρο ήταν τέτοια που διευκόλυνε ποικιλοτρόπως την αξιοποίησή τους. Πράγματι, όλα τα χωριά ήταν χτισμένα ψηλά στις πλαγιές των δύο βουνών που οριοθετούν την κοιλάδα και γενικά σε ήσσονος γεωργικής αξίας περιοχές και οικόπεδα. Με τον τρόπο αυτό είχαν άμεση και ευκολότερη προσπέλαση στα ορεινά βιοσκοτόπια και στον «κάμπο» της Ανάληψης στο Καλονόρος, καθώς και στα υψηλέδη της Φάλαρης και άφηναν ελεύθερα για τις καλλιέργειες όλα τα κτήματα στο κέντρο της κοιλάδας και εκείνα στις παρυφές της Αγίας Ευφημίας, όπου μια ιδιοκτησία μπορούσε να ξεπέρασε σε έκταση και τα δύο βατσέλια². Και στις πιο απότομες όμως πλαγιές ο Πυλαρινός με τις ξερολιθίες που έφτιαχνε προσπαθούσε να δημιουργήσει έστω και μικρά σκαλοπάτια επίπεδης γης, τις αρμάκες, για να συγκρατήσει το λιγοστό χώμα του τόπου του.

Αυτά τα μικρά χωραφάκια ο γεωργοκτηνοτροφικός πληθυσμός, που αποτελούσε την πλειοψηφία στην Πυλαρό, όπως και σε όλο το νησί, τα καλλιεργούσε ή τα έβοσκε σ' ένα σκληρό αγώνα επιβίωσης ενάντια στον καταπιεστικό αφέντη και παλεύοντας πάντα με τις καιρικές συνθήκες. Απέναντι σ' αυτή τη φτωχή αγροτική μάζα υπάρχει μια μειονότητα προνομιούχων οικογενειών που θα λέγαμε ότι αποτελεί την τάξη της γαιοκτητικής πλουτοκρατίας, που έχει πολλά προνόμια και συνήθως συνεργάζεται με τις αρχές κατοχής. Με αυτούς τους ισχυρούς εργοδότες θεωρείται - τυπικά μόνο - συγκέριος (σέμπρος) του κτήματος ο φτωχός αγρολίπτης γεωργός, που δεν έχει δικαίωμα ούτε να ζητήσει τη διανομή της παραγωγής και να πάρει το μερίδιό του, ούτε να το μεταβιβάσει χωρίς την άδεια του πρώτου. Εκείνος λοιπόν που πραγματικά καλλιεργεί τη γη, ο σδύναμος αγρολίπτης, μεταβάλλεται κυριολεκτικά σε εξάρτημα του κτήματος και γίνεται υποχειρίος του αφέντη του, ζει στη σκιά του, χωρίς κανένα δικαίωμα στη γη που την ποτίζει με τον ιδρύτα του καθημερινού του μόχθου. Επιβαρύνεται ακόμη και με όλα τα έξοδα της καλλιέργειας και είναι υποχρεωμένος να αποδώσει στον αφέντη το μερίδιο από την ετήσια σοδειά, όπως εκείνος θα την εκτιμήσει, ανεξάρτητα αν ο καιρός την έχει καταστρέψει.

Το αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης ήταν ότι στις περισσότερες περιπτώσεις ο δύστυχος γεωργός αδυνατούσε να αποδώσει το συμφωνημένο μερίδιο και αναγκάζοταν ή να πουλήσει τη «νομή» για να ξεχρεωθεί ή να υποστεί κατάσχεση του κτήματος του από τον αφέντη, που, έτσι, γινόταν ακόμη πιο ισχυρός.

Στο σημείο αυτό παρατίθεται ένα μικρό απόσπασμα από νοταριακό έγγραφο, του οποίου το ύφος, το λεξιλόγιο και το ωμό περιεχόμενό του μας δίνει το κλίμα της εποχής και τεκμηριώνει τα προαναφερθέντα.

Κοινοποίησης

Ιωάννου Αντύπα ποτέ Σπυρίδωνος κατοίκου Αντυπάτων Πυλαρού κατά Γερασμού Θωμά του Παναγή κατοίκου Θωμάτων Πυλαρού του Δήμου Πυλαρέων.

Δια του υπ' αρ. 32/30 Δεκεμβρίου 1877 αγοραπλητρίου συμβολαίου συνταχθέν ενώπιον του συμβολαιογράφου Πυλαρέων Βασιλείου Αντύπα η κυριότητα ενός αμπελιού ενεχειρίσθη εις Αντύπα Κωνσταντίνο. Επώλησεν όμως τούτο το αμπέλι, το οποίο ευρίσκεται εις θέσιν Άγιος Πολάτος της περιφέρειας Θωμάτων του ως άνω Δήμου με το ανάλογόν του είς όσα δέντρα και φυτά είχε μέσα και τα οποία ανήκουν εις τον ειρημένον αγρολίπτην Γεράσιμον Θωμάνικον Εκτάσεως αυτάς έγγιστα μισού βατσελίου. Επειδή δε το παρόν κτήμα με τη σταφίδα επωλήθη αγνοία του αγρολίπτη είση ημάς με άπαντα τα δίκαιωματα αυτού παρόντα και μέλλοντα, διὰ ταύτα κοινοποιείται εις υμάς κυρίους και αγρολίπτας του κτήματος τούτου και εντέλεσθε ίνα του λοιπού αναγνωρίζετε ημάς κυρίους του ανωτέρου κτήματος και μας προσκαλείτε εις την ακόπως συγκομιδήν της σταφίδας, καρπών και την κοπήν των δέντρων, άλλως θα είστε υπεύθυνος εις αποζημίωσιν κατά το χρέος καθώς

και εις την πληρωμήν των παρόντων εξόδων.

Εν Αγίᾳ Ευφημίᾳ τη 15 Μαΐου 1882

Ο κοινοποιών...

Εκοινοποιήθη νομίμως ανθημερόν... Ο δικαστικός κλητήρ...

Την περίοδο του Αγγλοϊδίνου κράτους η καλλιέργεια της γης δεν έκουφην ουρανούς και οι γεωργοί γονατίζουν από τη βαριά φορολογία και τη σκληρή εκμετάλλευση και απλοτία των αφεντάδων και των εμπόρων που διαχειρίζονται το εξαγωγικό εμπόριο της σταφίδας, του λαδιού και του κρασιού, καθώς και το εισαγωγικό του σταριού, μια και η παραγόμενη στο νησί ποσότητα δεν επαρκούσε. Έτσι για το βασικό είδος διατροφής του, ο ψωμί, ο φτωχός αγρότης έπρεπε να πληρώσει φόρους. Φόροι όμως επιβάλλονταν γενικά σε όλα τα παραγόμενα προϊόντα. Στην Πύλαρο παραγόταν τότε μία ποικιλία αγαθών: λίγο στάρι και κριθάρι, καλαμπόκι, εσπεριδοειδή, βίκιος, χαρούπια, λινάρι, κρασί, μελί, τυρί, μαλλιά, κρέας, λάδι από τους πλούσιους ελαιώνες - ας σημειωθεί ότι το 17ο αιώνα οι Ενετοί φρόντισαν να φυτευτούν στο νησί 22.000 νέα ελαιόδεντρα - και σταφίδα που ήταν και το κύριο εξαγώγιμο προϊόν του νησιού. Να σημειωθούμε ότι η φορολογία σε βιοτεχνικά είδη καθώς και η φορολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων, των ελεύθερων επαγγελματιών και των γαιοκτημόνων ήταν ανύπαρκτη. Συμπέρασμα, τα έξοδα της δημόσιας διοίκησης, που ήταν υπέρογκα, καλύπτονταν από τη βαριά φορολογία της κατώτερης τάξης γεωργών και την αποτρόφων. Αυτή δε η δημοσιονομική κατάσταση εξακολουθεί και στη πρώτα χρόνια μετά την Ένωση το 1864.

Με τέτοιες συνθήκες ο φτωχός οικογενειάρχης αγρότης αναγκάζοταν συχνά να δανείζεται από τους μεγαλοκτηματίες για να μπορέσει να επιβιώσει. Το επιτόκιο εκείνη την εποχή ήταν υψηλό, 10%, και η αποπληρωμή του χρέους δύσκολη και οδηγούσε τις περισσότερες φορές σε κατασχέσεις της περιουσίας και δικαιοστικές περιπτέτεις του δανειολήπτη.

Στη συνέχεια παρατίθενται μερικά αποστάσματα από νοταριακά έγγραφα για να παρακολουθήσουμε την περιπτώσεια αποπληρωμής ενός χρέους από έναν αγρότη της εποχής. Από τα έγγραφα αυτά μπορούμε επίσης να αντλήσουμε πλήθος λαογραφικών και άλλων πληροφοριών για την Πύλαρο του 19ου αιώνα.

«Πύλαρο, 19 Δεκεμβρίου 1848, ημέρα Κυριακή και ώρα 11 το πρωί, ενεφανίσθη εις το Δημόσιον Γραφείον μου και ενώπιον των υπογεγραμμένων μαρτύρων ο Γεώργιος Θωμάς του Παναγή από Θωμάτα, γεωργός, και ομολογεί ότι έλαβε από τον Γ.Φ.Κ... από χωρίον Ποταμιανάτα τάλαρα κολονάτα³ δέκα (10) και τα οποία υπόσχεται να τα επιστρέψει εις το ακέραιον έως το τέλος Αυγούστου 1849 ομούμετον τόκο τους δέκα τοις εκατόκατ'έτος. Υπόσχεται αποπληρωμήν και υπογράφει έτερος διά τον χρεώστην, επειδής αυτές είναι αγράμματος.

Οι μάρτυρες...

Ο Δημόσιος συμβολαιογράφος

Παναγής Μακρής Ευσταθίου.

Η αποπληρωμή όμως του χρέους δεν κατέστη δυνατή και η υπόθεση παίρνει τη δικαστική οδό. Το Ειρηνοδικείο Αγίας Ευφημίας αποφασίζει την εγγραφή υποθήκης ύστερα από αίτηση του πιστωτή.

«Ἐπί μιας οικίας χαμολάκου κειμένης εντός του χωρίου Θωμάτων γειτνιαζομένης ανατολικώς με την κολλητήν της οικίαν Γερασίμου Θωμά του Παναγή, δυτικώς με δημόσιον δρόμον, μεσημβρινός με χαμόγαιον οικίαν Ανδρέου Θωμά και αρκτικώς με χαλέπαιδον και ξεκεράμωτον οικίαν του αυτού.

Ἐπί ενός τεμαχίου παλιαγρού εις θέσιν Μέλισσες της περιφέρειας του χωρίου Λουκάτων εκτάσεως ενός και ημίσεως βατσελίου γειτνιαζομένου... επί ενός χέρου παλιαγρού εις θέσιν Χαράχτη της περιφέρειας του χωρίου Γεωργακάτων γειτνιαζομένου...

Ἐπί του τρίτου ενός ελαιοδένδρου κειμένου εντός των σωχώρων της Υπεραγίας Θεοτόκου Θωμάτων - τα άλλα δύο τρίτα ανήκουν εις την Εκκλησίαν.

Κατά τον ιδιοκτήτου αυτών Γεωργίου Θωμά του Παναγή και υπ

Η μικρή Ζωή

Της ΧΑΡΑΣ ΠΡΕΒΕΔΩΡΟΥ

Μετά τους μεγάλους σεισμούς, τότε που η ζωή στην Κεφαλονιά άλλαξε ρότα, το κράτος φιλοξένησε τα σεισμόπληκτα παιδιά για ένα χρόνο σε πρεβαντόρια και κατασκηνώσεις. Εκείνη και ο μικρότερος αδελφός της κληρώθηκαν για το πρεβαντόριο της Εκάλης προορισμένο για παραθερισμό των παιδιών των αξιωματικών, ήταν πολύ καλά οργανωμένο: δύο - τρία όμορφα κτήρια ανάμεσα στα πεύκα, παιδική χαρά, κήποι, εκπαιδευμένο προσωπικό.

Την πρώτη μέρα που τους πήγαν δεν είδε τίποτε. Είχε ακόμα στον νου της τις εικόνες της συμφοράς: το βουνερό κούνημα που ξερίζωνταν τα πέλματα απ' το χώμα, σαν να αφήνιασε η γη και να θέλει να εκφενδονίσει μακριά της ότι τη βάφαινε, το τεχνητό σκοτάδι απ' το καταγκρέμισμα των κτηρίων, τις κραυγές των ανθρώπων. Πώς γίνεται να χάνονται σε λίγες στιγμές τα δυο πιο στέρεα πράγματα του κόσμου, η γη και ο ήλιος;

To πρεβαντόριο ήταν γεμάτο σιωπηλά βασανισμένα παιδιά, όλο και κάποιον δικό τους είχαν χάσει, μα εκείνη δεν έβλεπε ακόμη. Την πρώτη νύχτα κοιμήθηκε με κλάματα. Το κρεβάτι της ήταν στη γωνία. Το πρωί που τους ξύπνησε η κουδούνια, είδε ότι από το γειτονικό κρεβάτι την κοίταζε ένα κοριτσάκι συνομήλική της, δέκα περίπου χρόνων, χαρι-

τωμένη, αδυνατούλα, τα μάυρα ματάκια της, αν και τιμπλασμένα, της χαμογελούσαν, δεν είχαν την ψυχρή περιέργεια των παιδιών, αλλά μια υπόσχεση φιλίας.

«Έμένα με λένε Ζωή, εσένα;» «Ελπίδα», απάντησε κάπως έκπληκτη, δεν ήταν έτοιμη να ανοιχτεί. «Ελπίδα, τώρα θα στρώσουμε τα κρεβάτια μας, ύστερα θα πλυθούμε και θα πάμε στην τραπεζαρία για πρωινό και μετά στο σχολείο». Μιλούσε με μια καθησυχαστική τυπικότητα, σαν μεγάλη, αλλά η φωνούλα της ήταν ψυλή και ευχάριστη. Η Ελπίδα, όσο κι αν ήταν επιφυλακτική, δεν μπόρεσε να διακρίνει ιχνος επιδεικτισμού στο ύφος της.

Στρώσαν μαζί τα κρεβάτια, την ακολούθησε. Στην τραπεζαρία η Ελπίδα και ο αδελφός της τραβούσαν τα βλέμματα των παιδιών, καινούργιοι, έπρεπε να περάσουν από τη φάση της αναγνώρισης. Έτρωγαν χωριστά κορίτσια και αγόρια. Στο τραπέζι των αγοριών ξεχώριζε ένα ψηλό παιδί ίσαμε δεκατριών χρόνων, με όμορφο σκληρό πρόσωπο: γύρο του συστειρωμένα τα πιο μεγάλα αγόρια. Την κοίταζε επίμονα, έντονα, η Ελπίδα ένιωθε δυσαρέσκεια ανάμεικτη με κάποια αδιόρατη ταραχή. Όταν έβγαιναν απ' την τραπεζαρία, την πλησίασε. «Κοιταξέ, είμαι ο Άκης, είμαι και γ' ώ απ' το Αργοστόλι, ο θείος μου είναι φίλος του πατέρα σου και μου είπε να σας προσέχω. Ό,τι σας συμβαίνει σε μένα θα το λες, ακούς;» Παρ' όλες τις αντρικεις κουβέντες, η φωνή του ήταν παιδική, μαλακή και συρτή. Η Ελπίδα δεν ήξερε πώς διαφρώνεται ένα σύνολο ανθρώπων, ακόμη και παιδιών, πώς ξεχωρίζουν οι «αρχηγοί», οι «άνθρωποί» τους, οι μεριδες, οι αδύναμοι, θύμωσε, μισόκλεισε τα μάτια, του μίλησε επιτηδευμένα. «Σας παρακαλώ πολύ, δε θέλω να ανακατεύεσθε με μας. Τον αδελφό μου τον προστατεύω γεγώ!» Ο Άκης χλδιάσε, δεν απάντησε, απομακρύνθηκε. Η Ελπίδα ένιωσε υπερήφανη μ' αυτή την επίδειξη ανεξαρτησίας: είχε επιβληθεί σ' ένα δυνατό αγόρι, ήταν μια νίκη. Κανείς ποτέ δεν πείραξε αυτήν ή τον αδελφό της, νόμιζε πως οφειλόταν στον δυναμισμό της. Ο Άκης, όταν τη συναντούσε, απέστρεψε το πρόσωπο του ανεξιχνίαστο.

Η Ζωή, λες και από τότε τη συμπάθησε περισσότερο, είχε γίνει η κολλητή της. Στα μαθήματα η Ελπίδα βοηθούσε τη Ζωή, στις πρακτικές δουλειές η Ζωή την Ελπίδα.

Το σχολείο είχε στηθεί στα δυο σαλόνια του πρεβαντορίου. Τα βράδια στις αίθουσες δάσκαλοι και γιατροί χόρευαν βαλς και ταγκό υπό τους ήχους ενός παράφωνου γραμμόφωνου. Το πρώτο διαμορφώνονταν δύο τάξεις: η δική τους αριθμούσε 19 παιδιά, 10 κορίτσια και 9 αγόρια. Τα κορίτσια κάθονταν στα μπροστινά θρανία και τα αγόρια στα πίσω. Η Ελπίδα, όταν είχε πια για τα καλά προσαρμοστεί, παρατήρησε ότι υπήρχε κάποια αντιστοιχία ανάμεσα στα κορίτσια και τα αγόρια: τα τελευταία σαν να είχαν κάποια μυστική επιλογή, σαν να είχε το καθένα τους διαλέξει το κορίτσι πίσω απ' το οποίο καθόταν. Η ίδια πρέπει να ήταν ακόμη «ανένταχτη», γιατί ο «αρχηγός» φρόντιζε να βρίσκεται πάτε πίσω της, πότε πίσω από τη Niva, ένα ανέκφραστο

ξανθογάλανο κορίτσι με λεπτά, αριστοκρατικά χαρακτηριστικά.

Ο Μίμης, ο «υπαρχηγός», καθόταν πίσω απ' τη Ζωή· άλλωστε ήταν απ' το ίδιο χωριό, ένα χωριό της Πυλάρου. Η Ζωή τον απέφευγε, το ίδιο και η Ελπίδα. Τα κόκκινα μαλλιά του, όρθια σαν να τα σήκωνε κάποιος άνεμος που φυσούσε μέσα στο κεφάλι του, τα μικρά γκριζά μάτια του και το αγέλαστο πρόσωπο του τις γεννούσαν αντιπάθεια. Ένιωθαν να τις παρακολούθει διαρκώς όταν οι δυο φίλες συζητώντας απομακρύνονταν καμιά φορά από τ' άλλα παιδιά, αυτός σιφύριζε κοιτώντας τάχα αλλού, σαν να μάζευε κοπάδι. Τις είχε βγάλει μάλιστα παρατσούκλια: λάγια τη Ζωή, λασπούλα την Ελπίδα· η οικογένειά του έτρεφε γιδοπρόβατα. Σημασία δεν του έδιναν, αλλά ένιωθαν ενοχλημένες.

Η Ελπίδα διαισθανόταν ότι κάτι έτρεχε ανάμεσα στη φίλη της και τον Μίμη. Κάποτε η Ζωή της ξανοίχτηκε: Ναι, πριν τον σεισμό, μια θεία του Μίμη έλειπεν από αναντάρδοτο έρωτα για έναν μπάρμπα της Ζωής. Μαράζων, αρνιόταν να φάει· εκείνος, λεβέντης, μοιραίος, με καλοχεινισμένες καπέτες κι ένα φιόρο πάντα στο πέτο, είχε τη ματά του αλλού, στα ξένα, έφυγε και δεν ξαναγύρισε. Στους σεισμούς η χτυπημένη δεν ήθελε να εγκαταλείψει το σπίτι· την τραβούσαν και ξαναπήγαινε. Σκοτώθηκε μ' ένα μαντίλι του αγαπημένου στα χέρια της - άγνωστο πού το είχε βρει - το θεωρήσαν αυτοκτονία. Δεν ειπώθηκαν λόγια, μα ένα βαθύ χάσμα ανοίχτηκε ανάμεσα στη οικογένειες.

«Δεν ξέρω τι θέλει από μένα ο Μίμης, δεν έφταιξα σε τίποτα», κατέληξε η Ζωή. Τι ήθελε; Μήπως ήξερε κι αυτός; Ίσως εκδίκηση, ίσως επανάληψη της ιστορίας με άλλο τέλος. Μυστήριο παιδι!

Το σχολείο πήγαινε και περιπάτους στα χωράφια κοντά στο Πρεβαντόριο. Έναν τέτοιο περίπατο πήγαιναν μια μέρα του Απρίλη. Χαρά Θεού, το χορτάρι είχε ψηλώσει διάστικτο από χρώματα, οι πηγές οικάλιζαν μικρές νεροσυρμές, τα δέντρα φουσκωμένα ζωή. Ήταν εκεί κι ένα άλλο σχολείο. Γυμνάσιο παιδιά καλοντυμένα, καλοθρεμμένα, της Εκάλης.

Πρώτα ξεθάρρεψαν τα κορίτσια τους και πλησίασαν τις επτανησιωτοπούλες. Στην αρχή η Ελπίδα και η Ζωή αναδιπλώθηκαν. Φορούσαν ότι είχαν μέσα της ελεημοσύνης: μάλιστα μ' αυτά τα ρούχα σ' ένα κυριακάτικο επισκεπτήριο είχαν βγάλει και μια φωτογραφία πιασμένες χέρι - χέρι. Η Ζωή φορούσε ένα μεγαλίστικο μάλλινο φόρεμα με ρόμβους, κλος, που είχε αρχίσει να τη ζεσταίνει, και παιδικές αρβύλες, η Ελπίδα οργάντζα με φουσκωτά μανίκια, αγορίστικο γιλέκο και παρόμοια αρβυλάκια.

Κοίταξαν τα κορίτσια της Εκάλης: καταγάλανες ποδιές, δαντελωτά γιακαδάκια, πλεκτές ζακετούλες με χρωματιστά κεντήματα, λουστρίνια. Ντράπτηκαν. Όμως τα ξένα κορίτσια, όπως και τ' αγόρια που πλησίασαν αμέσως μετά, ήταν γελαστά και καλόγγωμα, δεν έδειχναν οίκτο, φιλία και καλοσύνη έδειχναν.

Έγιναν μια παρέα, τιτιβίζαν, μάλιστα τα αγόρια της Εκάλης έδειχναν ενδιαφέρον για τις μικρές του Πρεβαντορίου κι αυτές αικιζόντων κολακευμένες με τις πλατούλες στους κορμούς των δέντρων κάτω από τις χλωρές φυλλωστές.

Μέσα στη γλυκιά έξαφη κανείς δεν είχε αντιληφθεί ότι έλειπαν τα αγόρια του Πρεβαντορίου. Η Ελπίδα για μια στιγμή το πρόσεξε: ήταν πιο κάτω, γύρω από τον Άκη και τον Μίμη· έριχναν πού και πού λοξές ματιές στις μεικτές παρέες των άλλων παιδιών, στηγουμορμούζαν με πρόσωπα βλοσυρά, δεν έπαιζαν, τα τόπια ακίνητα ανάμεσα στα πόδια τους.

Η Ελπίδα γρήγορα ξανάστρεψε την προσοχή της στην παρέα της: δηγηγόταν τα του μεγάλου σεισμού ζωηρά, με πλατιές χειρονομίες, «έταιξε» τον σεισμό μέσα στις πνοές της Άνοιξης και των παιδιών, που παρακολούθησαν με ανοιχτό το στόμα την «παράστασή» της. Γεννημένη θεατρίνα την έλεγε η μάνα της, μπορούσε από πολύ μικρή να υποκρίθει και να προκαλέσει συγκίνηση. Μερικά από τα ξένα παιδιά έκαναν.

Την άλλη μέρα στο μάθημα κάτι ακαθόριστο και απειλητικό πλανιόταν στην αίθουσα. Έγραφαν Έκθεση, όταν άρχισαν τα αγόρια να περνούν σημειώματα στα αντίστοιχα τους κορίτσια κρυψά. Ή δασκάλα, μια νόστιμη νεαρή από την Πύλαρο, κοίταζε απ' το παράθυρο· μπορεί να σκεφτόταν το δύορφο γιατρουδάκι που τη χόρεψε χτες βράδυ' τι φιγούρες ήξερε, τι ευγενικά και διακριτικά τη φιλέρταρε!

Το περιεχόμενο των σημειωμάτων πανομοιότυπο, οι γραφικοί

Ιστορίες της ζωής

Όλα όσα φέρνει η τύχη στον κάθε άνθρωπο, καλά και κακά, ποτέ κανένας δεν μπορεί να προβλέψει, και φαντασία μυθιστοριογράφου αν διαθέτει αικόμη. Η τύχη θα φέρει και αναισιοδιές και ευκαιρίες για κάτι καλύτερο. Μερικές φορές οι ευκαιρίες αυτές κρατάνε μόνο λίγα δευτερόλεπτα και αν δεν έχει κανείς την ετοιμότητα να τις αρπάξει αμέσως πάνε, χαθήκανε, για πάντα. Και είναι σε διάφορους τομείς: στον κοινωνικό, επαγγελματικό, οικονομικό, αισθηματικό κ.α.

Στον κάθε άνθρωπο θα τύχει κάποτε μια ευκαιρία που μπορεί να απλάξει τη ζωή του προς το καλύτερο, αν την αξιοποιήσει σωστά.

Αυτά τα πλέμε τώρα γιατί έχουν κάποια σχέση με την πιο κάτω απληθέστατη ιστορία μας, η οποία έχει το πλεονέκτημα να μοιάζει με παραμύθι.

Ο ήρωας μας είναι ένας νέος άντρας αμερικανος, επληνικής καταγωγής, γιος μεταναστών που γεννήθηκε στην Αμερική. Έχει το μεγάλο ευτύχημα να είναι εικοσιπέντε χρονών και να έχει 32 γερά δόντια μέσα στο στόμα του, και πολλά δοιλάρια στο πορτοφόλι του.

Αποφάσισε ποιπόν, να έρθει στην Ελλάδα να γνωρίσει το χωριό και τη χώρα των προγόνων του και ανέβισκε και καμιά κοπέλα της αρεσκείας του να γυρίσει στην Αμερική ζευγαρωμένος. Προτίμησε να πάρει το τρένο από Αθήνα, να δει και τα διάφορα μέρη.

Πηγαίνοντας προς Βορράν, και μετά δίωρη περίπου διαδρομή, περνώντας κοντά από κάποια χωριά, είδε κόσμο εκεί στην εξοχή. Το τρένο είχε ελαπτώσει ταχύτητα και σε μια στιγμή βλέπει μια κοπέλα να πηγαίνει πίσω από ένα θάμνο για φυσική της ανάγκη. Μόλις σήκωσε την φούστα της και είδε ο άνθρωπός μας τι θησαυρούς έκρυψε εκείνη η φούστα, παλάβωσε, του ήρθε να πεταχεί από το παράθυρο, ήθελε να κατέβει. Αμέσως, είδε το σήμα κινδύνου, τράβηξε το μοχλό, κτύπησε συναγερμός και το τρένο με τριγμούς σταμάτησε απότομα. Τρέξιμο αμέσως στο θαύμα, ρωτήσανε ποιος κτύπησε και γιατί! Έγώ, εγώ, φώναξε αυτός. Τι συμβαίνει; Τον ρωτήσανε. Θέλω να κατέβω; Λέει αυτός. Του είπανε πως είναι τρεπλός, ότι θα πληρώσει μεγάλο πρόστιμο και θα του κάνουν και μήνυση. Να πληρώσω, πέριξ, να πληρώσω, μόνο να κατέβω. Πλήρωσε ευχαρίστως, τους έδωσε και φιλοδώρημα, πέταξε έξω τις αποσκευές του και μ' ένα πήδημα βρέθηκε στο χωράφι. Έτρεξε αμέσως να προλαβεί την κοπέλα.

Την έφτασε αυτοσυστήθηκε, της είπε ποιος

είναι και τι θέλει και αν δεν έχει αντίρρηση να πάνε στους γονείς της να την ζητήσει σε γάμο. Αυτή αμέσως άνοιξε τα μάτια της, τα αυτιά της και στην συνέχεια την αγκαλιά της, και πήγανε και γνώρισε τους γονείς της. Τους έκανε την πρότασή του, τους έδωσε όλα τα στοιχεία του, τους είπε να μάθουν πρώτα ποιος είναι και μετά να του δώσουν απάντηση. Αυτού βάλιανε ανθρώπους και το φάγανε και αφού πήραν τις πληροφορίες τους και ήταν όλες καπλές, δώσανε την συγκατάθεσή τους και την ευχή τους.

Κι έτσι το ζευγάρι σ' ένα μήνα περίπου έφυγε για την Αμερική. Πήρανε μαζί τους και τους γονείς της κοπέλας, για λίγο καιρό να δούνε που θα ζήσει η κόρη τους. Και οι νιόπαντροι τώρα ζούνε στη νέα τους φωλιά, χαρούμενοι κι ευτυχισμένοι (προς το παρόν βέβαια).

Αφού ποιπόν πέρασε περίπου ένας χρόνος, αποφασίσανε να έρθουν στην Ελλάδα για διακοπές και να πάνε και στο μέρος που γνωριστήκανε, από όπου ξεκίνησε η νέα ζωή τους και να θυμηθούνε εκείνες τις στιγμές. Ήρθαν ποιπόν, μείνανε δύο - τρεις μέρες στην Αθήνα, και ένα πρωί πήρανε το τρένο και ξεκινήσαν. Και πρώτα πρώτα θέλιανε να δούνε το μέρος που γνωριστήκανε. Στηθήκανε στο παράθυρο και περιμένανε. Όταν όμως πλησίασαν στο μέρος εκείνο, έρχεται ένας υπάλληλος και τραβάει τις κουρτίνες και κλείνει όλα τα παράθυρα από κείνη την πλευρά. Αυτοί τα χάσανε, βάλιανε τις φωνές. Ο αμερικανός αγρίεψε και ζήτησε από τον υπάλληλο να του εξηγήσει αμέσως για ποιο λόγο έκλεισε το παράθυρο.

Ο υπάλληλος του είπε ότι πριν από καιρό ένας μουρλούαμερικάνος είδε μια κοπέλα από το παράθυρο του τρένου που σήκωσε το φουστάνι της, του άρεσε και αναστάτωσε το τρένο και κατάφερε να το σταματήσει. Κατέβηκε, βρήκε την κοπέλα και την παντρεύτηκε. Το μάθανε, ποιπόν, οι γυναίκες εδώ στα γύρω χωριά και κάθε φορά που περνάει το τρένο μαζεύονται εδώ και ξεβρακώνονται, την ώρα ακριβώς που περνάει. Δεν πέω πως δεν μου αρέσει και μένα το θέαμα, απλά έχουμε τέτοια εντολή, να κλείνουμε τα παράθυρα.

Και το τρένο συνέχισε την πορεία του και το ζευγάρι έφτασε στην Καστανιά, το χωριό της κοπέλας, στο σπίτι των γονιών της και ήταν όλοι χαρούμενοι κι ευτυχισμένοι.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΤΟΣ

τους θα δίδασκε η Ελπίδα.

Τα χωριά είχαν ξαναχτιστεί, όμορφα σπιτάκια, καθαρά, στέγες με κεραμίδια, κήποι με τζαντζαμίνια και χρυσάνθεμα.

Είδε και τον Μήμη, την κάλεσε στην αγροκοινία του. Τα κόκκινα μαλλιά του στρωμένα, τα μάτια του μεγαλωμένα, οι γωνίες των χειλιών του χαλαρές. Είχε αβγατίσει την περιουσία τους, είχε πολλά κοπάδια αιγαποριβάτων κι ένα εργαστήριο τυροκομίας.

Ανύπαντρος, ζούσε με τις δύο μεγαλύτερες αδελφές του.

Την περιπομήθηκε πολύ, μιλήσανε για τη χρονιά στο Πρεβατόριο, σταθήκανε μόνο στα ευχάριστα, γελάσανε. «Ηπιανε τον καφέ στη βεράντα. Δυο - τρεις κατσικούλες χοροπιδόνσαν στο χορταριασμένο προαύλιο· μια ζωηρή μαυρούλα τους πλησίασε, να μασουλήσει ένα φουντωτό θάμνο. «Ξου, Ζωή, ξου, πήγαινε να βοσκήσεις με τις άλλες», την έδιωχνε ο Μήμης μ' έναν παράξενο τρυφερό τόνο στη φωνή του, ενώ τα μεγαλωμένα μάτια του διέτρεχαν γκρίζες σκιές.

Η Ελπίδα έγινε δασκάλα· πρώτος διορισμός Κεφαλονιά, Πύλαρος. Αναζήτησε τη Ζωή και τους άλλους. Έμαθε ότι η Ζωή ήταν κάπου στην Αφρική, νοσοκόμα, με τους γιατρούς χωρίς σύνορα, παντρεμένη μ' έναν γιατρό. Χάρηκε. Τι άλλο θα ταίριαζε σ' αυτό το απλό, καθαρό σαν ασυννέφιαστη μέρα και γενναιόδωρο πλάσμα!

Ο Άκης καπετάνιος σε υπερόπνιτα ταξίδια, παλικάρι φημισμένο για την απλοχειρία και την ντομπροσύνη του. Μερικές άλλες κοπελιές, που είχαν μείνει στα χωριά τους, μικροπαντρεμένες με παιδιά, ίσως τα παιδιά

Αινιγμα!

Το γαϊδουράκι, μας το έδινε δανεικό για να κουβαλέμε ξύλα για τον κειμώνα της Καπνιστού - επώνυμο Κοτσιλίνη, από τα Μαρκάτα.

Ο πατέρας πήγαινε πολύ νωρίς πριν φέξει στο χωράφι μας στον Ξεροπόταμο - Απαδάκια, σε αυτό που ήταν και είναι πάνω από το δρόμο! Έκοβε και δεμάπιαζε. Εγώ έκανα την πρώτη στρατιά χαράματα. Στον γυρισμό καβαλούσα και ξανά.

Τώρα το χωράφι μας είναι ενοικιασμένο για βοσκή αιγαποριβάτων στο γιο του Μπάμπη Κοταντών.

Κατφόριζα από τον παλιό δρόμο που ήταν το σπίτι του Σταύρου Αλεξανδράτου - Μπεσά, και της Αθηνάς του Μάτσου. Από αριστερά του Ανδριούσατου παστρικού, από δεξιά του Πόλη. Στη γωνία καθώς έστριβα δεξιά του Τζούε, του Αρχοντέλη, τα Κοτοιλινιάκια το διώροφο της Κόκκως, της Μπάμπαινας, της Αλεξάνδρας, του Λαοπάτη μέχρι που έβγαινα στο αυλάκι. Περνούσα το αυλάκι από αριστερά τα Κοταντωνέικα, από δεξιά τα αλώνι των ιδίων μας και πώνι του σκύλου που ακουγόταν βαθιά υπόκωφη, λες και ήταν βαρύτονος.

Στο μονοπάτι που περνούσε από τους Ξαθουλαίους πρώτα συναντούσα στο σπίτι του Αγάπου, μετά το οικογενειακό με ένα μεγάλο πορτώνι, όπου από μέσα ούρλιαζαν τα οικυλιά. Το μονοπάτι με έβγανε στα Ξερά. Από δεξιά μου το καλέπεδο του Αϊ Ψεύτη. Εκεί όπως πήγαινα κάπι αλογόμυγα θα τούμπησε τον γάιδαρο και άρχισε την πλευρά του περνούσα πλέον τίποτα. Ο σεισμός τα είχε καταστρέψει όλα, ακόμα και το μονοπάτι.

Ενα Αίνιγμα που ακόμα τουλάχιστον για μένα παραμένει αίνιγμα!

Επειδή οι ιστοριούλες αυτές μοιάζουν αυτοπροσωπογραφικές και ίσως να μην ενδιαφέρουν κανένα, θέλω να δώσω έμφαση στο ότι είναι ιστοριούλες που καθερφίζουν το πώς ζούσε στην Πύλαρο ο κόσμος σε μια εποχή που πέρασε, άφος όμως ανεξηπλαίσια τον πάνω μας, τα οποία τα κουβαλάμε μέχρι τέλος.

ΓΑΒΡΙΗΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΣΟΥΛΗΣ
Νέα Υόρκη

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Δημητρίου (κορίτσι) του Παναγώτη και της Παρασκευής, (Αργοστόλι 14.10.09).

- Κλαουδάτου (κορίτσι) του Ανδρέα και της Σταματίνας, (20.11.09).

- Διαμαντή (κορίτσι) του Γεωργίου και της Φανής, (Αθήνα 28.11.09).

Πριν 55 χρόνια η ζωή στη θάλασσα

Μέρος 17ον

Συμπεριφορές και κουσούρια

Σε προηγούμενό μας κείμενο παρομοίασα το πλοίο με την κιβωτό του Νώε. Σήμερα παρομοίαζω τη ζωή μας στο πλοίο με τη ζωή στα κοινότια.

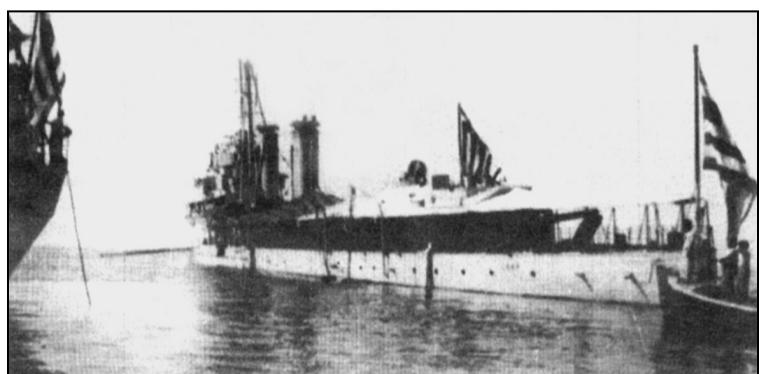
Ο καθένας μας φέρεται σαν μέλος μιας μεγάλης οικογένειας. Γνωρίζουμε τα της ζωής του καθενός μέχρι που έφθασε στο περιβάλλον μας. Κάθε νέος που έρχεται ως νέο μέλος του πληρώματος σύντομα θα μας αποκαλύψει τα του εαυτού του, κωρίς κανείς να προσπαθήσει κάτι τέτοιο.

Είναι η φύσης της ζωής όταν το κάθε νέο μέλος ανοίγει την καρδιά του, κωρίς να αφήνει κανένα σκοτεινό σημείο της μέχρι τότε ζωής του.

Σήμερα δεν ισχύουν αυτά που σας περιγράφω. Έχει αλλάξει πολύ η ζωή στο πλοίο. Τα ταξίδια δεν είναι πλέον τόσο μεγάλα σε χρόνο λόγω των ταχυτήτων των πλοίων, λόγω της μη μακροχρό-

κή και Άγιος να ήσουν ήτο δύσκολο να αγιάσεις. Ο Ανδρέας (τσιγκούνης) ήλθε σε τσακίρ κέφι με επακόλουθο το κόστος πολύ υψηλό, δεδομένου ότι η παρέα είχε και κορίτσια. Ο τσιγκούνης Φαρσινός τα έσπασε. Μίλουσε το ποτό βέβαια. Ο Μάγειρας (Λειβαθινός), χρόνια στο κουρμπέτι, πλήρωσε τον λογαριασμό για όλους, με την συνήθη πρακτική το πρωί να υπολογίσουν του καθενός το μερίδιο. Αρχίσαμε τα πειράγματα στον Ανδρέα λέγοντάς του ότι εμάθαμε το ξεφάντωμά του. Αυτός δεν εδέχετο τίποτε. «Εγώ έπινα κόκα κόλα», έλεγε, ενώ είχαμε μάθει ότι το κορίτσι του εζίπτησε μπουκάλι ουίσκι. Παράλληλα αρχίσαμε το ψιλό δούλεμα στον Μάγειρα, ο οποίος έγινε θηρίο, έτοιμος να πάρει τον μπαλτά να τον κυνηγήσει, διότι του είπε ότι προσέκει τα λεφτά του. Τα πράγματα δύσκολα και προς αποφυγή καρδιακού επεισοδίου επιάσαμε τον Γεράσιμο (Μάγειρα) και επίγιαμε στον Καπετάνιο, όπου θα έκανε παρακρά-

την καθένας μέλος του και οι ίδιοι την παρέα του. Τα πράγματα δύσκολα και προς αποφυγή καρδιακού επεισοδίου επιάσαμε τον Γεράσιμο (Μάγειρα) και επίγιαμε στον Καπετάνιο, όπου θα έκανε παρακρά-

νιας αναμονής στα λιμάνια και το κυριότερο λόγω του ελαχίστου χρόνου παραμονή του ναυτικού στο πλοίο, συγκριτικά με την δική μας εποχή, όταν το ελαχίστο διάστημα υποχρεωτικής υπηρεσίας στο πλοίο ήτο το δωδεκάμηνο, εκτός βέβαια περίπτωσης ασθενείας. Τότε οι ανάγκες στα νοικοκυριά ήταν μεγάλες και η πλειοψηφία των τότε ναυτικών υπηρετούσε πλέον από δύο χρόνια.

Μετά από τόσο μακρόχρονη συμβίωση, φυσικό ήτο να γνωρίζει ο ένας τον άλλον με όλα του τα κούνια. Φυσικό επακόλουθο να συμβαίνουν περιστατικά των οποίων δημιουργοί ήσαν μερικοί χωρατατίδες. Έτσι έσπαγε πολυτονία. Συμβάντα στην ίδια στιγμή που είχαν στόχο την κάθε κουσούρι. Τα περιστατικά πολλά και καυτέρα. Θα μείνω σε αυτά που μου επιτρέπεται να περιγράψω. Εεκπλήσσει την παρέα της τοποθεσίας, οι οποίοι παρά την υπερβολική τσιγκουνιά επεδίωκαν και την διασκέδασή τους, προσπαθώντας πάντα να πάσουν κορδύδιο άλλους συναδέλφους. Είμαστε στην Κούβα. Οι κυνηγοί χωρατατίδες έκλεισαν ραντεβού για έξοδο την πρώτη μέρα που απίσταν παρέα, τον αρχιτυπούντα, τον υπέρμετρο γλεντέζ και τον μετρημένο σοβαρό, τον Πλοιάρχο. Τσιγκούνης ο Ανδρέας, λιπαντής από τα Φάρσα και όχι από την Σκωτία. Ο γλεντέζ ήτο ο Μάγειρας, δίκαιος στις σκέσεις του. Στην Κούβα εκείνη την επο-

την παρέα την πληρωμήν· εν τω μεταξύ και ο ίδιος το είχε πάρει απόφαση.

Και τώρα αναγκάζομαι να προχωρώ σε ποι πιπεράτα περιστατικά. Κι εδώ πρώτο ρόλο ο Πέτρος, ο τσιγκούνης. Όταν έβλεπε την κυρά Μαρία να είναι έτοιμη για έξοδο μας ανέθετε να του φέρουμε λωτούς, αλλά όριες και το ποσόν που διέθετε. Φυσικά εμείς αγοράζαμε λωτούς για δύο λους σκεδόν κωρίς να τους χρήσιμα. Η υπερβολική τσιγκουνιά τον οδήγησε μαζί με τον Μπάμπη να μπερδευτούν άσκημα στην Ιαπωνία. Ψάχνοντας για φθηνό κέντρο διασκέδασης με κορίτσια, πέσανε σε καμουφλαρισμένα αγόρια. Βέβαια γίνανε λαγοί.

Ευρισκόμεθα στο Tampico Μεξικό. Κέντρα καλά και άσκημα. Ο τσιγκούνης της παρέας οδήγησε την αγέλη (παρέα) σε φθηνό κέντρο. Έλα όμως που ίσως ήτο στην παρέα φασαρία για να τους πάσουν και κατέληξαν στη φυλακή, μέχρι να ξημερώσει όπου θα τους ελευθέρωνε ο Πράκτορας του πλοίου. Στη φυλακή υπάρχουν κακοποιά στοιχεία όπου έγιναν συμπλοκές και άλλα παρατράγουδα ίσως και σοθαρά. Μεταξύ των Ελλήνων ναυτικών ήτο και ένας πιτσιρικάς από Πορτογαλία, ο Φράνκι' αυτός έβγαλε επιφυλακτικά λεπτομέρειες από την Οδύσσειά τους κατά τη νύκτα της φυλακής των.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΩΚΑΡΗΣ

✓ Ενημερωνόμαστε για γεγονότα που έχουν λάβει χώρα (γεννήσεις, γάμοι, επιτυχίες, θάνατοι) από το Δήμο Πυλαρέων. Παρακαλούμε να μας γνωστοποιείτε ανάλογα γεγονότα που δεν μπορούμε να γνωρίζουμε, ώστε να τα δημοσιεύουμε.

Το γαιοκτητικό καθεστώς της Πυλαρού το 19^ο αιώνα

■ ΣΥΝΕΧΕΙΑ από την 4η σελίδα Γεώργιο Θωμά. Πηγαίνει στο σπίτι του και, όπως αναφέρει ο ίδιος: «Μη ευρών αυτόν εις την οικίαν του και την θύραν της οικίας του κεκλεισμένην, προσέλαβον τους δύο υποφαινόμενους γείτονάς του και επί τη παρουσία αυτών εθυροκόλησα το άνω μημονευθέν έγγραφον εις την θύραν της οικίας του. Προς βεβαίωσιν όθεν συνέταξα το παρόν όπερ υπεγράφη νομίμως παρέμοι του κλητήρος και των γειτόνων».

Και πάλι δεν μπόρεσε ο χρεοφειλέτης να εξοφλήσει το χρέος του και μάλιστα αναγκάστηκε να συνάψει και άλλο δάνειο από άλλον για τις ανάγκες επιβίωσής του. Ακολούθει και άλλη δικαστική απόφαση σύμφωνα με την οποία:

«Προς τον δικαστικόν κλητήρα... Δίδοταί σοι η παραγγελία και η πληρεξουσιότητα ίνα κατ'εντολήν της παρουσίας μεταβείς εις την οικίαν του οφειλέτου Γεωργίου Θωμά και κατάσχεις αναγκαστικώς προς δημόσιον εκποίησιν άπαντα τα πράγματα τα ευρισκόμενα εντός και εκτός της οικίας του ως και τα εις ξένην ευρισκόμενα τοιαύτα προς πληρωμήν εις τον Γ.Φ.Κ... τα οφειλόμενα ήτοι: τάλαρα κολονάτα 10, τον τόκον τους... τα δικαστικά έξοδα, το έξοδο της απογράφου το κοινοποιηθέν, τα έξοδα του παρόντος εγγράφου και άπαντα τα έξοδα των συμβάντων άχρι τέλους του πλειστηριασμού.

Εν Αγίᾳ Ευφημίᾳ την 21 Δεκεμβρίου 1853
Ο παραγγέλων Ειρηνοδίκης.....». Η κατάσχεση αυτή καθυστέρησε να πραγματοποιηθεί και ο πιστωτής Γ.Φ.Κ.... δεν μπόρεσε να σφίξει περισσότερο τη θηλιά γύρω από το λαιμό του οφειλέτου του, γιατί τον πρόλαβε ο θάνατος του Γεωργίου Θωμά. Τελικά το χρέος κατάφερε να το πληρώσει ο γιος του Γεωργίου ο Παναγής Θωμάς.

Θα αφήσουμε τον αναγνώστη να βγάλει μόνος του τα συμπεράσματα και θα τελειώσουμε αναφέροντας ότι ο Πυλαρινός αγρότης και γενικότερα ο Κεφαλονίτης πέρασε δύσκολες στιγμές στον αγώνα του για την επιβίωση στα χρόνια που διάβηκαν. Κατάφερε όμως να αντεπέξελθει χωρίς ούτε στιγμή να χάσει τη διάθεσή του για τη σάτιρα, για τα πανηγύρια και τους χορούς και να βλέπει πάντα τη ζωή από τη χαρούμενη πλευρά της. Και συνέχισε να ξεδιψά το φτωχό χώμα του τόπου με τον ιδρώτα του - σπονδή στη μάνα γη που τον ανάθρεψε - και να βελτιώσει σταδιακά το βιοτικό του επίπεδο.

Και, όταν ωρίμασαν οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες μετά και από τη δράση των ριζοσπαστών για εθνική αποκατάσταση και κοινωνική δικαιοσύνη, πολλοί Πυλαρινοί απαγκιστρώθηκαν από τις αγροτικές μάζες και ασχολήθηκαν με το εμπόριο, τη ναυτιλία και μετανάστευσαν στα μεγάλα κέντρα του απόδημου ελληνισμού, όπου και πρόκοψαν. Τέλος, ας μην ξεχνάμε ότι και ένας γόνος μιας Πυλαρινής αγροτικής οικογένειας, ο Μαρίνος Αντύπας, έγινε η μορφή που αγωνίστηκε για τα δικαιώματα των αγροτών και εργαζομένων και έδωσε και τη ζωή του ακόμη σ' αυτόν τον υπέροχο αγώνα.

ΝΙΚΟΣ ΘΩΜΑΣ

Τα... εκπρόθεσμα

- Ας πούμε «πάντα επίκαιρα» -

Της ΡΙΤΑΣ ΤΣΙΝΤΙΛΗ - ΒΛΗΣΜΑ

είναι καθαρά ελληνικό και πηγάζει, απ' την αρχαία Ελλάδα.

Στις γιορτές του Απόλλωνα, παιδιά κρατώντας κλαδιά στολισμένα με καρπούς, λουλούδια και έρια, γύριζαν στα σπίτια ψάλλοντας (ένα είδος κάλαντα) και τούτο ήταν απαραίτητο για να τιμηθεί ο Θεός του Φωτός. Αργότερα πέρασε στο Χριστιανισμό.

Εμείς οι Εφτανήσιοι το έθιμο αυτό το διατηρήσαμε μεσ' απ' το χρόνο, καθώς επίσης διατηρήθηκε σε αρκετά μέρη της Ελλάδος, ιδιαίτερα στη Μακεδονία. Έτσι έφτασε μέχρι τις μέρες μας και πιστεύω ότι πρέπει να πετσοκόβ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ - ΙΘΑΚΗ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΑΡΧΗ

Συνέντευξη τύπου, εφ' όλης της ύλης, παραχώρησε ο Νομάρχης Κεφαλληνίας και Ιθάκης κ. Δ. Γεωργάτος, τη Δευτέρα 23/11/2009.

Ο κ. Γεωργάτος αναφέρθηκε σε σειρά θεμάτων που αφορούν διάφορα ζητήματα του νομού. Μεταξύ άλλων τόνισε τα ακόλουθα:

- Η τουριστική κίνηση του νομού μειώθηκε το τρέχον έτος κατά 3, 96%.

- Το έργο της αναστήλωσης της ιστορικής γέφυρας Αργοστολίου έχει προταθεί για ένταξη στο ΕΣΠΑ.

- Έχει ανατεθεί σε τοπικό εργολάβο η ολοκλήρωση της ασφαλτόστρωσης του δρόμου Κρανιάς.

- Για τα υπό ίδρυση σφαγεία έχει συμφωνηθεί με τους αρμόδιους τοπικούς φορείς η δημιουργία συνεταιρισμού με τη συμμετοχή της Νομαρχίας, η οποία συμβάλλει με το ποσό των 200.000 ευρώ.

- Η Οικοδομική δραστηριότητα του τουρισμού παρουσίασε μείωση 20% το έτος 2009 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

- Υπεγράφη η πράξη απαλογείας της ζώνης Αθέρα, προκειμένου να είναι ελεύθερη η πρόσβαση του κοινού στην παραλία.

- Χώρος μεταστέγασης των υπηρεσιών της Νομαρχίας δεν

έχει βρεθεί. Ενδεχομόνως να απαιτηθούν απαλογείας.

ΝΕΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Η Κυβέρνηση ανακοίνωσε τους νέους Περιφερειάρχες στις 13 Περιφέρειες της χώρας. Τα ηνία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων παραλαμβάνει από τον κ. Σωτήρη Βόσδου η υπουργόφια Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ στη Λάρισα κ. Βάσω Αλεξανδρίδη.

ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ

Με απόφαση του Πρωθυπουργού και Προέδρου του ΠΑΣΟΚ Γ. Παπανδρέου, που κοινοποιήθηκε στον Πρόεδρο της Βουλής, ο Βουλευτής Κεφαλλονιάς και Ιθάκης κ. Σπύρος Μοσχόπουλος θα συμμετέχει:

- Στη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάκης και Δικαιούσηντης.

- Στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς.

Ακόμη θα συμμετέχει σε επτά Κοινοβουλευτικούς Τομείς Εργασίας (Κ.Τ.Ε.):

1. Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

2. Προστασίας του Πολίτη.

3. Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

4. Ελληνισμού της Διασποράς.

5. Παιδείας, δια βίου μάθησης και Θρησκευμάτων.

6. Τουρισμού.

7. Υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Το Ίδρυμα Κεφαλονιάς και Ιθάκης (Ι.Κ.Ι.) σε συνεργασία με άλλους φορείς οργάνωσε από 4 έως 6 Δεκεμβρίου στο Αργοστόλι επιστημονικό συμπόσιο με θέμα: «Κτισμένη Κληρονομιά στη νεότερη εποχή - Παράδοση και Μοντερνισμός».

Πολλές και ενδιαφέρουσες οι εισηγήσεις από ειδικούς επιστήμονες. Αναφέρουμε χαρακτηριστικούς τίτλους κάποιων εισηγήσεων:

- Εισαγωγή στην προβληματική του θέματος: η διαλεκτική του παλιού με το καινούργιο (Δ. Ζήβας).

- Η κληρονομιά του μοντέρνου: Τουριστικές εγκαταστάσεις στην Ελλάδα 1950- 1970 (Β. Κολώνας).

- Αργοστόλι: Μετασεισμική ανασυγκρότηση και μεταπολεμικός μοντερνισμός (Π. Δελλαδέτσιμας).

- Φισκάρδο: Μια πρόταση για την προστασία και ανάδειξη του οικισμού (Μ. Μπεριάτου).

- Φάρσα: Ύστατη μαρτυρία της προσεισμικής Κεφαλονιάς (Σπ. Παρίστης).

Ο προβληματισμός που αναπτύχθηκε στη διάρκεια του συνεδρίου διαμόρφωσε προτάσεις σχετικές με το θέμα τις οποίες το Ι.Κ.Ι. απέστειλε στις αρμόδιες αρχές προκειμένου να αναληφθούν πρωτοβουλίες και δράσεις. Οι προτάσεις, μεταξύ άλλων, αφορούσαν: α) Την μετασεισμική κτισμένη κληρονομιά στο Αργοστόλι και το υπόλοιπο νησί. β) Το φρούριο και τον οικισμό της Άσσου και γ) Τον παραδοσιακό οικισμό του Φισκάρδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ «ΠΛΑΤΩΝΑ ΔΡΑΚΟΥΛΗ»

Με αφορμή την συμπλήρωση εκατόν πενήντα χρόνων από τη γέννηση του Πλάτωνα Δρακούλη (1858- 1942), κοινωνιολόγου και δημοσιογράφου, πραγματοποιήθηκε τριήμερο Συνέδριο στην Ιθάκη, γενέθλιον του, όπου εξετάστηκε και αναδείχθηκε το συγγραφικό και το πολιτικό έργο του.

Το Συνέδριο, στο οποίο έλαβαν μέρος καταξιωμένοι επιστήμονες, πραγματοποιήθηκε από 23 έως και 26/10/09 στην αίθουσα του Μορφωτικού Κέντρου Ιθάκης, με τη χορηγία του Δήμου Ιθάκης, της Ν.Α. Κεφαλληνίας και Ιθάκης - Επαρχείου Ιθάκης.

ΝΕΑ ΑΝΤΙΝΟΜΑΡΧΗΣ

Μετά την εκλογή του κ. Σπύρου Μοσχόπουλου στη θέση του Βουλευτή του νομού και την παραίτησή του από τη θέση του Αντινομάρχη που κατείχε, ο Νομάρχης κ. Δ. Γεωργάτος όρισε ως αντικαταστάτη του τη Νομαρχιακή Σύμβουλο κυρία Ασημίνα Γαβριελάτου.

Η κυρία Γαβριελάτου, ως Αντινομάρχη, θα είναι και η πρόεδρος της Νομαρχιακής Επιτροπής Υποδομών και Δημοσίων Έργων.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΥΛΑΡΟ

◆ ΣΧΕΔΙΟ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Ο Δήμος Πυλαρέων ανέθεσε στην Εταιρεία «ΓΑΙΑ Α.Ε. ΜΕΛΕΤΩΝ» να εκπονήσει μελέτη που αφορά τον μελλοντικό προγραμματισμό ανάπτυξης της περιοχής (Σχέδιο χωρικής οικιστικής οργάνωσης ανοικτής πόλης Δήμου Πυλαρέων).

Η μελέτη έχει αναρτηθεί από 25.11.09 στην ιστοσελίδα του Δήμου και έχει αποσταλεί ταχυδρομικώς σε φορείς με σκοπό την ενημέρωσην και τη διαμόρφωση απόψεων. Ως το τέλος Ιανουαρίου το Δ.Σ. θα γνωμοδοτήσει για το σχέδιο οικιστικής οργάνωσης.

Ο Δήμος ζητεί τις απόψεις όλων:

- α) γραπτά, με ταχυδρομική επιστολή,
- β) Με fax (26740 61.046),
- γ) Στο e-mail info@Pylaros.gr

Η μελέτη αποτελείται από 72 σελίδες και περιλαμβάνει τις εξής ενόπτες: 1. Γενικά Στοιχεία, 2. Δομικό σχέδιο χωρικής οργάνωσης, 3. Οργάνωση κρίσεων γης και προστασία περιβάλλοντος, 4. Γενική πολεοδομική οργάνωση και ρύθμιση των οικιστικών υποδοκέων, 5. Πρόγραμμα ενεργοποίησης σχεδίου χωρικής οικιστικής οργάνωσης Ανοικτής Πόλης.

◆ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΜΑΚΡΥΩΤΙΚΩΝ

Σε δύο εναλλακτικές προτάσεις κάραξης για το έργο «Περιμετρικός Δρόμος Μακρυωτικών», όπως αυτές πρέπει να εκπονηθούν μετά την ανοικτή συζήτηση του Τ.Σ. Μακρυωτικών στις 24.10.2009, έχει προς το παρόν καταλήψει ο Δήμος Πυλαρέων.

Για τις προτάσεις αυτές καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να παρευρεθούν στη συνεδρίαση του Τοπικού Συμβουλίου Μακρυωτικών στο κτήριο της Ζημισματέου Βιβλιοθήκης Μακρυωτικών, το Σάββατο 23.1.2010 στις 18.00. Βασικό θέμα της συνεδρίασης θα είναι η ενημέρωση των πολιτών και η γνωμοδότηση επί των προτάσεων που κατέθεσε ο μελετητής.

◆ Το έγκλημα.

Ανεξιχνίαστο παραμένει μέχρι σήμερα το έγκλημα που διατηράθηκε στην Αγία Ευφημία, με θύμα την αγαπητή μας Μέμα Αμίτση, μια γυναίκα δραστήρια που διατηρούσε τουριστική επιχείρηση. Οι κάτοικοι συγκλονισμένοι δεν μπορούν να πιστέψουν αυτό που συνέβη στο μικρό μας χώρο και ευελπιστούν να βρεθούν αυτοί που διέπραξαν το έγκλημα. Η εκλιπούσα ετάφη στα Λογαράτα, απ' όπου είναι και η καταγωγή της.

◆ Η λεπτουργία της 21ης Νοεμβρίου.

Τελέστηκε στην Παναγία την Κουρβισιάνα στα Ποταμιάνα την τριάντα πενήντα χρόνων από τη γέννηση του Πλάτωνα Δρακούλη (1858- 1942), κοινωνιολόγου και δημοσιογράφου, πραγματοποιήθηκε τριήμερο Συνέδριο στην Ιθάκη, γενέθλιον του, όπου εξετάστηκε και αναδείχθηκε το συγγραφικό και το πολιτικό έργο του.

Το Συνέδριο, στο οποίο έλαβαν μέρο